

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod.maks.kods: 40008020804
Nor.konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

28.10.2019. Nr. 201910/SAN1340/NOS795

Uz TAP VSS-1020

Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrijai

*Par informatīvo ziņojumu "Par publisko
pakalpojumu pārveides metodoloģijas
izstrādi un aprobāciju"*

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas informatīvo ziņojumu "Par publisko pakalpojumu pārveides metodoloģijas izstrādi un aprobāciju" un nesaskaņo to, jo ir šādi iebildumi:

Ziņojuma ievadā sniegta atsauce, ka projekta mērķis bija nodrošināt, citu starpā, "Deklarācijas par Artūra Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību" 244. uzdevumu (turpmāk – 244. uzdevums) "Digitalizēsim un modernizēsim valsts un pašvaldības pārvaldes procesus, tai skaitā virzot vienotu valsts digitālo pakalpojumu atbalsta centra modeli, kas cels pakalpojumu kvalitāti", kas norāda uz izpratni, ka publisko pakalpojumu grozā tiek ietverti arī pašvaldības pakalpojumi. Virzot Ziņojumu esošajā redakcijā, 244. uzdevuma izpilde varētu tikt apdraudēta vai arī izpildīta tikai daļēji.

Izslēdzot pašvaldības no publisko pakalpojumu kopējā pārveides tīkla, netiktu ievērota Ziņojumā minētā pakalpojumu pārveides koplietošanas komponente, kas norāda, ka efektīva pakalpojumu un pakalpojumu pārveides ieviešana ir iespējama tikai tad, ja institūcijas spēj koplietot līdzīgus risinājumus un pakalpojumus, kas katrai institūcijai atsevišķi varētu būt neiespējami dārgi un neieviešami. Ievērojot iedzīvotāju intereses un nepieciešamību racionāli tērēt nodokļu maksātāju līdzekļus, atstājot 244. uzdevuma izpildi katras pašvaldības pārziņā un sadrumstalojot šo procesu, tas būtiski celtu katras pašvaldības izmaksas procesa ieviešanai un, atsevišķos gadījumos, varētu būt neieviešami.

Tiesa, nedaudz pašvaldības ir pieminētas un tām ir veltīts šāds apraksts:

"6. Pašvaldības, izmantojot metodiskos instrumentus un pakalpojumu sistēmisko pieeju, pilnveido un uzlabo pakalpojumus".

Kur šeit ir sinerģija, kur sadarbība starp valsts iestādēm un pašvaldībām? Viss ziņojums, un arī tā pielikums, pamatā tiek balstīts uz to, ka katra iestāde "pati sevi reorganizēs" atbilstoši izstrādātai metodikai. Nav šī

vienotā redzējuma par publiskās pārvaldes “seju”, ir iezīmēti attīstības scenāriji, no kuriem pat neviens netiek ņemts par pamatu tālākai, kopīgai darbībai, tas viss ir atstāts katras iestādes “kā protu, tā daru” līmenī. Pašvaldību loma un sadarbība starp valsts iestādēm un pašvaldībām dokumentā vispār netiek apskatīta. Metodika ir teorētisks apraksts, neparedzot konkrētus sadarbības punktus un stratēģijas.

Vēlamies uzvērt Ziņojumā norādīto domu, ka jāmaina domāšanas veids no birokrātiskā domāšanas veida ar izteiktu normatīvo loģiku uz lietotāju vajadzību apziņošu domāšanas veidu. Attiecīgi, plānojot uzsākt publiski, tai skaitā arī pašvaldību, sniedzamo pakalpojumu pārveides procesu būtu nepieciešams jautājumu skatīt no iedzīvotāju vajadzību un apmierinātības prizmas, nesadrumstalojot procesu starp ieviesējiem. Mūsuprāt izstrādātā metodika pilnībā nenovērsīs Ziņojumā aktualizēto problēmu par institūciju dažādo izpratni par to, kas ir pakalpojums un to, ka institūcijas savus pakalpojumus attīsta neatkarīgi viena no otras, nekoordinējot darbības savā starpā.

Valsts un pašvaldību vienotie pakalpojumu centri – tie strauji gūst popularitāti un tie varētu būt kā nākotnes redzējums par komplicētu un sarežģītu problēmu risināšanas punktiem iedzīvotājiem. Varbūt šis ir virziens, kurā varētu pozicionēt publisko pārvaldi kā vienotu pakalpojumu sniegšanas “seju”. Varbūt publiskie pakalpojumi ir jāpārveido tā, lai tos varētu sniegt izmantojot VPVKAC kanālu?

Kā viens no digitālās pieejamības veidiem pakalpojumu nodrošināšanā tiek minētas bibliotēkas. Kādā veidā? Ar 10 gadus veciem datoriem? Ar interneta pieslēgumu ātrumu 2M, kas nebija pietiekams pat šī gadsimta sākumā? Ja netiks domāts par šīs infrastruktūras modernizēšanu, tad šī kanāla pieejamība būs stipri ierobežota.

MK sēdes protokola projektā nav neviena uzdevuma par pakalpojumu pārresoru koordinācijas pasākumiem, ziņojumā ir minēts pat variants ar inovāciju laboratorijas iesaisti, bet tas viss palicis tikai kā protokola projekta 1. punkts – “pieņemts zināšanai”.

Lielu daļu pakalpojumu varētu gan uzlabot, gan, iespējams, izveidot no jauna vai pat izbeigt, ja veiktu savstarpēju reģistru datu apmaiņu. Piemēram, Iedzīvotāju reģistra (nākotnē fizisko personu reģistrs) sasaiste ar kadastra reģistru nodrošinātu kvalitatīvāku dzīves vietas deklarēšanas pakalpojumu iedzīvotājiem. Šādas sasaistes izveidošana nodrošinātu, ka deklarēšanās iespējama tikai telpās, kas ir piemērotas dzīvošanai, nevis, piemēram, rūpnieciskos objektos u.tml. Šādu pasākumu veikšanai sākotnēji nepieciešamas izmaiņas likumdošanā. Faktiski visi pakalpojumu izvērtējuma aspekti būtu jāskatī tieši no likumdošanas ietvara pārskatīšanas. Arī šāds uzdevums nav ietverts MK sēdes protokola projektā.

Ir atbalstāmi VARAM centieni, izmantojot moderno tehnoloģiju sniegtās iespējas, uzlabot valsts pārvaldes darbības efektivitāti. Šim nolūkam kritiski svarīgi ir izveidot jomu aptverošu savstarpēji nepretrunīgu un praksē aprobētu normatīvo aktu un organizatorisko dokumentu bāzi.

Norādām, ka informatīvajā ziņojumā par projektu “Publisko pakalpojumu pārveides metodoloģijas izstrādi un aprobāciju” vārds “aprobācija” ir sastopams tikai četras reizes – dokumenta virsrakstā un ievadā – tur kur dokumentā ir minēts projekta nosaukums. Tā kā informatīvajā ziņojumā nav minēts, ka šī metodoloģija būtu praksē aprobēta, nav aprakstīts kā tas ir noticis un kādi ir aprobācijas rezultāti, uzskatām, ka pāragra ir tās pieņemšana par obligāti visām valsts pārvaldes iestādēm izmantojamu.

Norādām, ka informatīvajā ziņojumā par projektu “Publisko pakalpojumu pārveides metodoloģijas izstrādi un aprobāciju” ietvertajā metodoloģijā netiek atspoguļoti dokumentā "Pakalpojumu vides pilnveides plāns 2020.-2023. gadam" (VSS-1071) ietvertie pakalpojumu unificēšanas, izpildes novērtēšanas un pakalpojumu plānošanas ilgtermiņā rīcības virzieni. Ierosinām VARAM pārskatīt Publisko pakalpojumu pārveides metodoloģiju, lai tā atspoguļotu Pakalpojumu vides pilnveides plānā 2020.-2023. gadam ietvertos rīcības virzienus, nodrošinātu skaidri un viennozīmīgi saprotamu metodiku šajā plānā noteikto mērķu sasniegšanai. Aicinām VARAM veidot sistēmiski integrētu pieeju publisko pakalpojumu pilnveidē.

Priekšsēdis

(paraksts*)

Gints Kaminskis

Guntars Krasovskis 29104238
guntars.krasovskis@lps.lv

*Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.